

Pro Urbe-díjas: Macskássy Izolda festő- és grafikusművész

„Nincs virulensebb egy szerelmes asszonynál”

Szeged napja alkalmából Pro Urbe-díjjal tüntették ki Macskássy Izolda festő- és grafikusművészt. A marosvásárhelyi születésű alkotó harminc éve fogadott szülővárosának tartja Szegedet, nagylelkű adományaival rendszeresen patronálja a város egészségügyi, szociális és oktatási intézményeit.

– Hogyan fogadta az elismerést?

– Úgy vettem át a díjat, mint egy szép csokor virágot. Bevalom, szeretem, ha megajándékoznak, de nem biztos, hogy mindenkítől elfogadom. Egyszer küldött nekem valaki egy gyönyörű briliánsgyűrűt. Ha elfogadtam volna, két tekerecs selymet is vehettem volna belőle, mégis azt mondtam: pukkadjon meg vele együtt – és inkább visszaküldtem. Botka László polgármester úrtól olyan tisztelettel és szeretettel fogadtam a kitüntetést, amilyen szeretettel ő és a jelen lévő gyerekek adták. Ezután is ugyanazt fogom tenni, mint eddig: igyekszem segíteni a mozgássérülteket, a betegeket és az óvodásokat. Nem pomádéra, ékszerekre költöm, amit a művészetemmel megkeresek, hanem a lyukak befoltozására.

– Mennyit kell ahhoz dolgozni, hogy jótékonyági célokra is maradjon?

– Huszonnégy órából harminchatot! Hála istennek a fiam, Egyházi Áron Bence, aki a BM nagyszerű jogásza, minden hónapban hazaadja a fizetését, így abból tudok gazdálkodni.

– Nemrégiben jelent meg új kötete. Miről szól?

– Drága édesanyám, Kovács Izabella és nagyanyám, Kicsi Berta szép ruháit mutatom be ebben a kézikönyvben, ami egyben illemtankönyv is. Elmondom benne, milyen ételhez milyen ital való, hogyan illik viselkedni a világban, Európában, az országban, a városban és odahaza a családban. Édesanyám és nagyanyám emlékének ajánlottam, és ajánlom minden olvasó-

Macskássy Izolda a díszközgyűlésen.

Fotó: Miskolczi Róbert

nak. Annak is, aki már illemtudó, mert a kötetből kiegészítheti ismereteit, de annak is, aki otthonról nem hozta magával ezeket az ismereteket, gesztusokat. Szerencsére az illem bárki által megtanulható. Az ünnepi könyvhétre angol nyelven is megjelenik, kedves barátom, Jancsó Miklós írt hozzá ajánlást. Június 13-án, pénteken dedikálom a Vörösmarty téren az Athenaeum Nyomda sátrában. A szegedi Bába Kiadó a 2004-es esztendőre is kiad a munkáimmal egy izgalmas, szép falinaptárt. Az ideihez a Trisztán és Izolda gyönyörűsége történetét alkotam meg tizenkét képből, a jövő évin pedig a világirodalom legszébb tizenkét szerelmes verséhez készíték illusztrációt.

– Sokan támadták amiatt, hogy az elmúlt években gyakran feltűnt politikusok oldalán...

– Nem érdekelnék a támadások, mert sohasem politikai csatározásokban vettem részt, csak kiálltam szeretett barátaim mellett. Szerettem Medgyessy Pétert, mert igazi, erdélyi szász, mert bölcs és okos úriember. Olyan, mint Giscard D'Estaing vagy Michel Piccoli. Az ellenlábasai mindent elkövetnek, hogy besározják a nép szemében, mégis rengetegen szeretik. Támadták, hogy ügynök volt, szerintem ez nem bűn. Az ügynökök sportokban, nyelveket beszélnek, rafináltak, értenek a pénzügyekhez. Kell ennél több egy asszony szemében?

– Kitől örökölte humorát?

– A góbéságotmtól. Minden székegy asszony kicsit huncut és vidám. Rádásul engem egy kitűnő ember szeret, és nincs virulensebb egy szerelmes asszonynál.

H. ZS.

Szabó Imre még fényesebb Szegedet szeretne

Egyetem és város barátsága

Pro Urbe-díjjal tüntették ki Szeged napján Szabó Imrét, aki az elmúlt évtizedekben rengeteget dolgozott azért, hogy harmonikus legyen a város és az egyetem kapcsolata.

Ugyan ki gondolná, hogy nem Szegeden született? Hiszen a Szabó Imrét ismerők a Szegedi Tudományegyetem jogi karának docensében már évtizedek óta olyan embert tisztelnek, aki a Tisza-parti városért akkora lelkesedéssel dolgozik, mint akinek már ősei is ezt a települést csinosították. Megszámolni sem könnyű, hány bizottságban tevékenykedik Szabó tanár úr, ám amikor Szeged önkormányzata Pro Urbe-díjjal tüntette ki, aligha csupán a mennyiséget, sokkal inkább az elvégzett munka minőségét jutalmazta.

– Valóban nem Szegeden, hanem egy Borsod megyei községben, Mezőnagymihályon láttam meg a napvilágot 1951-ben, s középiskolás koromban, egy iskolai kirándulás során szerettem bele Szegedbe. Amikor megláttam ezt a gyönyörű várost, már egy percig sem volt kérdéses számomra, hol is folytassam tanulmányaimat a gimnáziumi érettségi után – emlékezett első szegedi barangolásaira Szabó Imre. A kisserácut még matematikusnak készülő, ám felderülőre már a jogi pályát választó borsodi fiatalember a doktorátus megszerzése után sem tudott szabadulni Szeged vonzásából. A József Attila Tudományegyetem állam- és jogtudományi karának oktatója lett, polgári eljárásjogot tanított, oly sikerrel, hogy ma már a polgári jogi tanácsék vezetője, dékánként irányítja a jogi kart, s a budapesti Károlyi Gáspár Egyetemen is megbízták a polgári eljárásjogi tanszék irányításával. De nem feledkezhetünk meg címei sorolásakor arról sem, hogy éveken át betöltötte a JATE kancellári tisztét, volt a Szegedi Tudományegyetem főtitkára, s a kilencvenes évek eleje óta szoros kapcsolatban áll a szegedi önkormányzattal is, jogi tapasztalatával segíti a városvezetők munkáját.

– Nem mondhattam, hogy már az első perctől kezdve kedvező tapasztalatokat szereztem. Tíz éve még azt éreztem, a város, a

A Borsod megyei Szabó Imre egy iskolai kirándulás során szeretett bele Szegedbe.

Fotó: Miskolczi Róbert

megye és az egyetem nemhogy egymást segítve, de gyakorta a másik rovására akart érvényesülni. De hát az lenne az ember dolga, hogy ha rosszat tapasztal, megpróbáljon azon változtatni. Nagyön örülök annak, hogy nekem is szerepem lehetett egy sokkal harmonikusabb kapcsolat kialakításában. A kilencvenes évek második felében már normalizálódott a helyzet, számos kérdésben az egész régió érdekeit szem előtt tartó döntés született meg. Beindultak például a város és az egyetem számára is hasznos ingatlanlancserék, a város épületek átadásával segítette az egyetemen folyó munkát, míg az Ady téri nagyberuházás egyértelműen annak szép példája, hogyan lehet egyesíteni az erőket egy nemes cél érdekében – fogalmazott Szabó Imre, aki úgy látja, a jelenlegi városvezetéssel éppen úgy harmonikus az egyetem kapcsolata, mint a megyei önkormányzattal.

– De ez így is van rendjén. Szeged felemelkedésének egyik, ha nem a legfontosabb záloga éppen az egyetem lehet. Mifelénk ugyanis balgaság lenne abban reménykedni, hogy egyszer majd iparvárosként vív ki rangot maga-

nak a város. Ám az egyetemen felgyűlt tudást, az itt folyó kutatások eredményeit nagyszerűen lehet hasznosítani, ezekre valóban lehet munkahelyeket teremtő beruházásokat tervezni. S úgy érzem, ezt mind többen be is látják már Szegeden – mondta Szabó Imre.

A dékán beszélt arról, hogy magánemberként is remekül érzi magát választott városában.

– Az elmúlt években megszépült Szeged, s én azt szeretném, ha még több fényben úszna eszténként ez a palotás város. Ha legfontosabb középületeinket, tereinket díszkivilágításban tárnanánk a turisták elé, ha eszténként még több tartalmas programot kínálnánk az ide érkezőknek, biztosra veszem, még többen beleszeretnének Szegedbe. Életem egy harmadát Pesten töltöttem. Annak a városnak az a nagy előnye, hogy észrevétlenül eltűnhet benne az ember. Hátránya pedig: hogy bizony el is tűnik. Szeged sokkal otthonosabb, barátságosabb közeg, s a város lakóinak, irányítóinak éppen az a feladatuk, hogy ezt a hangulatot meg is őrizzék – vélekedett a Pro Urbe-díjjal kitüntetett Szabó Imre.

BÁTYI ZOLTÁN

A Szegedért Emlékérem idei kitüntetettjei

DARVASI LÁSZLÓ ÍRÓ, KÖLTŐ, ÚJSÁGÍRÓ

1962-ben született Törökszentmiklóson. A Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán szerzett diplomát, rövid tanítás után a Délmagyarország munkatársa, majd a kulturális rovat vezetője lett. 1993-tól az Élet és Irodalom főmunkatársa. Főbb művei, kötetei: Horger Antal Párizsban, A portugálok, A veinhageni rózsabokrok, A Borgognoni-féle szomorúság, a Kleofás-képregény, Hogyan csábítsuk el a könyvtáros kisasszonyt?, Szerelmem, Dumumba elvtársnő, A könnymutatványosok legyárja, Szerzeni egy nőt, A lojangi kutyaavadások. Szív Ernő álnévén is publikál, színvonalas tárcáival egy régi irodalmi műfajt újított meg. Ezek az írások „A vonal alatt” címmel a Délmagyarország kiadásában kötetben is megjelentek.

A József Attila-díjas Darvasi László a fiatal írónemzedék egyik legjelentősebb képviselője. Díjai, kitüntetései: Móríc Zsigmond ösztöndíj, Déry Tibor-jutalom, Szinyei Júlia-emlékdíj, Szép Ernő-jutalom, az Év Könyve-jutalom kispróza kategóriában, Krúdy Gyula-díj, az Alföld folyóirat díja, József Attila-díj, Pro Literatura-díj. Idén az Év Gyermekekönyve-díjat vette át a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon, a Trapiti, avagy az első tökfőzelek-háború című meseregényéért. Színdarabjai Bolond Helga, Argentína, Stórr kapitány (Füst Milán Feleségem története című regényéből). Színdarabjait eddig Debrecenben, Pécsen, Kaposváron és a budapesti Radnóti Színházban mutatták be. Több könyvét is kiadta a rangos német Suhrkamp kiadó, és francia nyelven is megjelentek írásai.

JÁMBOR GYULÁNÉ NYUGDÍJAS PEDAGÓGUS

1957-ben a Szegedi Tanárképző Főiskolán szerzett biológia-földrajz szakos diplomát. Az Alsóvárosi Általános Iskolába kezdte tanári pályáját. Hamarosan felfigyeltek az igényes, nagy munkabírási, magas módszertani kultúrájú tanárnőre, és előbb szakvezető tanárrá, majd szakfelügyelővé nevezték ki. A tanulói képességek sokoldalú fejlesztését állította az oktató- és nevelőmunka középpontjába. Fáradhatatlanul szervezte az előadásokat, továbbképzéseket, bemutató órákat, gyakorlati útmutatásai segítettek a hibák korrigálását, az eredményesebb tanítást. Ő tervezte az írásvetítő transzparensorozatot, amely hazánk minden általános iskolájában a biológia tanítás nélkülözhetetlen eszköze. A 80-as években sorra jelentek meg komplex munkafüzetek, amelyek a biológiatanítás kedvelt segédeszközei lettek. Részt vett az Országos Alapműveltségi Vizsgaközpont feladatbankjának létrehozásában, a vizsgakövetelmények kidolgozásában, valamint a Nemzeti Alaptanterv előkészítő munkálataiban. Több mint 20 évig szakfelügyelőként, városi és megyei szaktanácsadóként dolgozott. Szenvedélyesen szeretett tanítani. Diákjai és munkatársai egyaránt hálás szívvel gondolnak rá. Kiemelkedő pedagógiai munkáját számos elismerés bizonyítja, melyek közül az Apáczai-Csere János díjra a legbüszkébb.

1995-ben vonult nyugdíjba, de azóta is fáradhatatlanul dolgozik. Minden évben egy-egy új tankönyv kerül ki a keze közül. Ezekben a tankönyvekben ölt testet mindaz a szakmai és módszertani tudás, melyet hosszú pedagógus pályá-

futása alatt összegyűjtött. Országosan ismert szakemberként, ma is rendszeresen hívják előadások megtartására, hite és lelkesedése mit sem kopott az évek multával. Egyénisége, magas szintű szakmai tudása, hivatásszeretete, sikereiben gazdag életútja példaként szolgálhat a jövő tanárai számára.

IFJÚ LELE JÓZSEF NÉPRAJZKUTATÓ

1938-ban született Tápén. 1953-tól 1968-ig a szegedi Pick Szalámigyár hentesmestere volt. A gyárban töltött évek egy életre szóló elkötelezettséget jelentettek számára, hiszen aktív részese volt néhány éve a gyármuzeum alapításának. Emlékeit a Pick szalámi és parasztkolbász című önálló kötetében tette közzé. 1967-ben hentesegédként fogott hozzá szülőfalujában a néprajzi tárgyak gyűjtéséhez. Munkájában Bálint Sándor útmutatásai mellett Juhász Antal muzeológus tanácsai is segítettek. A nagy lelkesedéssel és hozzáértéssel végzett munka eredményeként több mint hét-ezer néprajzi tárgyat mentett meg az utókornak. A faluja népeletét bemutató, saját házában elhelyezett kiállítást 1971-től látogathatják a kutatók és az érdeklődők.

1969-től 2003 februárjáig a Móra Ferenc Múzeum munkatársa, néprajzkutatója. Több néprajzi szaktanfolyamot is elvégzett, kezdetben a néprajzi gyűjtemény, majd a példakép, Bálint Sándor hagyatékának kezelője. Az 1970-es évek elejétől részt vett nemcsak a tárgyak gyűjtésében, hanem a néprajzi témakutatókban is. Fő kutatási területe: a szülőfalu, Tápé tárgyi és szellemi hagyományai mellett a vallásos népelet, a népi gyógyítás és az emberélet fordulóihoz, az év ünnepeikhez kapcsolódó szokások.

Tevékenyen járul hozzá Bálint Sándor boldoggá avatásának előkészítéséhez.

Tapasztalatait, kutatómunkájának eredményeit szakcikkekben és magas színvonalú ismeretterjesztő írásaiban teszi közzé, melyek száma közel kétezer. Részes volt a megye több településén végzett monografikus kutatásnak. Cikkei, írásai három évtizede különféle fórumokon jelennek meg. Több néprajzi-helytörténeti film szakértője és forgatókönyvírója is volt. Részt vett a népfőiskolai mozgalom megyei újjáélesztésében. Tagja a Magyar Néprajzi Társaságnak, a szegedi Dugonics Társaságnak. 1981-ben Juhász Gyula-díjat, 1998-ban Tömörkény-díjat vehetett át.

TARNAI ISTVÁN ÉPÍTÉSZMÉRNÖK

Mezőtúron született 1933-ban. 1956-ban szerzett építésztechnológiai diplomát a Budapesti Műszaki Egyetemen, ahol Csonka Pál és Pogány Frigyes voltak mesterei. Diplomatervét a székesfehérvári színházra készítette. Mintegy 30 pályázaton nyert díjat vagy megvételt. Dolgozott a Szegedi Tervező Irodán, Budapesten, a Városépítési és a Szegedi Tervező Vállalatnál. Jelenleg a Csongrád Megyei Építész Kamara elnöke.

Termékeny alkotó munkásságáról Szegeden megvalósult épületei tanúskodnak: a Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Központja, a Tátra téri templom, a SZOTE verádó állomás épülete, a SZOTE oktatási épülete, a Dugonics téri zenélő szökőkút, a Liget fürdő termál csarnoka. Szegeden kívül Gyulán, Makón, Hódmezővásárhelyen, külföldön pedig Erfurtban láthatók épületei. Nevéhez fűződik számos műemlék épület áttervezése: Régi Hungária Szálló és az Akadémiai Bizottság Somogyi ut-

cai székházának átépítése, a régi kis zsinagóga többcéllú művelődési központtá történő átalakítási terve. 1980-ban Ybl Miklós-díjban, 1998-ban Csonka Pál-érem elismerésben részesült. 70 évesen ma is aktív tervező.

TARNAI LÁSZLÓ ÉPÍTÉSZMÉRNÖK

Mezőtúron született 1933-ban, ikertestvérével együtt 1951-ben kezdte meg tanulmányait a Budapesti Műszaki Egyetem Építésztechnológiai Karán. Diplomatervét a Városligeti Sportuszodára készítette. 1956-1958-ig a szegedi Vedres István Építőipari Technikum statika tanára. 1958-1993-ig a Szegedi Tervező Vállalat, majd annak jogutódja, a Délterv építésztechnológus, ahol két évig statikus. Ezt követően építésztervező, eközben különböző vállalati középvezetői beosztásban dolgozott. Jelentősebb megvalósult épületei: Szegeden 16 tantermes általános iskola a Fő fasoron és a Béke utcában. A Technika Háza, a SZOTE I. sz. belklinika intenzív osztálya. Tervei alapján épült meg a Pick Szalámigyár Hűsüző füstölő épülete, Gyulán az Erkel Ferenc Gimnázium 12 tantermes bővítése, 1000 fős Művelődési Központ, a Gyulai Hűsüzőbinát 200 vagonos hűtőháza, Szolnokon a katonai főiskola repülőgép-tanhangára, Budapesten a Herz Szalámigyár szalámi-feldolgozó hűsüzeme.

Munkásságát Ybl Miklós-díjjal, Alpár Ignác-díjjal ismerték el. Több alkalommal Délterv-nívódíjat kapott. A Munka Erdemrend ezüst fokozatának, az Építész-tudományi Egyesület Érdemérmének birtokosa, Vedres István Emlékéremmel, Csonka Pál Éremmel tüntették ki. Szakirodalmi publikációi a Magyar Építőművészet szakfolyóiratban jelentek meg.